

СТАНОВИЩЕ

**Относно: Докторска дисертация на Михал Гелб на тема:
“Сравнителен анализ на контратрансфера при терапевти,
ползващи креативни, експресивни и вербални методи“**

От: проф.д.пс.н. Ваня Матанова

Представеният дисертационен труд е върху трудна тема, но и много важна за терапевтичната практика. Очевидно е, че докторантката има богат клиничен опит, което ѝ позволява да навлезе в тази тема.

В структурно отношение дисертационния труд е разделен на увод, 4 глави и библиографска справка. Тази структура отговаря на изискванията към този вид научни разработки. Фокусът на дисертационния труд е контратрансфера, преживяванията на терапевтите от различни парадигми-екзистенциални, когнитивно-поведенчески и креативно експресивни. Много добре са анализирани психодинамичните теории за контрапреноса, ролята на терапевта за установяване на терапевтичен алианс. Детайлно са представени четири основни периода в развитието на теорията за контратрансфера: Фройд и психоаналитичните теории, Уилфред Бион и последователи, на Междусубективност на 20-ти век и „тоталният подход“.

Основната цел на изследването е сравнението между терапевти, базирани на разговори и творчески експресивни терапевти, и как разбират и се справят с реакциите на контратрансфер по време на терапевтични сесии. Изследването е проведено с двадесет терапевти- 10 използват базирани на реч методи, като когнитивно-поведенческа терапия или психоанализа, а останалите 10 използват експресивни терапии, като арт терапия,

музикотерапия, танцова терапия и психодрама. Хипотезите са базирани на собствен клиничен опит на докторантката. Качественото изследване подчертава субективните интерпретации, които хората дават на реалността.

Емпиричното изследване е много добре планирано и осъществено. Насочено е към анализиране на позитивните и негативни реакции у терапевти, ползващи различни техники. Изследва се как терапевтите управляват своя контратрансфер, могат ли да балансират емоциите и преживяванията си по време на сесиите и да ограничат негативните въздействия. Основен инструмент на изследването е себеразкриването на собствените мисли и чувства по време на терапевтичните сесии и след тях.

Обсъден е и терапевтичният алианс в конкретни терапевтични ситуации, с акцент върху преживяванията на терапевта и неговото поведение. Докторантката си задава множество въпроси и се опитва да намери отговора за спецификите на контратрансфера при различните терапевти.

Специално внимание заслужават случаите, в които терапевти и пациенти имат сходни проблеми, изпитват дистрес и различни житейски трудности. Интересни са анализите, които докторантката прави върху това как двете групи изследвани терапевти се отнасят към разкриването на реакциите им пред клиентите, доколко го смятат полезно или не в терапевтичния процес.

Много важно и уникално е изследването на кантратрансфера в случаите, когато терапевтите са се справили с лични „рани“ - болест, дистрес или загуба. Докторантката съответно на собственото си изследване обобщава, че контратрансферът може да бъде предизвикан от поведението на клиента, от терапевтичния му прогрес, от взаимодействието между клиента и терапевта, от събития в живота на терапевта, от личната му история, предизвикателства или трудности. Контратрансферът може да се прояви като

тревожност или гняв, или да бъде свързан с това как терапевтът възприема проблемите на клиента и тяхното решаване.

Към дисертацията нямам съществени забележки.

Дисертационният труд представлява интерес най-вече от практическа гледна точка. Получените данни и направените анализи могат да бъдат използвани както в терапевтичната практика, така и при обучението на психотерапевти, супервизори и др.

Имайки предвид актуалността и важноста на темата, добре планираното и проведено емпирично изследване, какво и уменията на М. Гелб да провежда качествен анализ на емпирични данни, с пълна убеденост предлагам на Уважаемото Научно Жури да присъдят на Михал Гелб образователна и научна степен “доктор”, Професионално направление 3.2. „Психология“, „Обща психология“.

30.06.2021

Подпис:.....

проф. д.пс.н. Ваня Матанова